

LUTTENBERG-DOOR BERG EN DAL

NATUURLIJK LUTTENBERG
ROUTE 47 km

Deze prachtige fietsroute laat u een afwisselend landschap zien over verschillende heuvels en langs wateren. Het heuvelige landschap als onderdeel van de Sallandse heuvelrug laat mooie vergezichten zien, heidevelden en kabbelende riviertjes. Puur genieten!

Werkgroep Ommetjes Luttenberg.

20
24

Luttenberg-door berg en dal

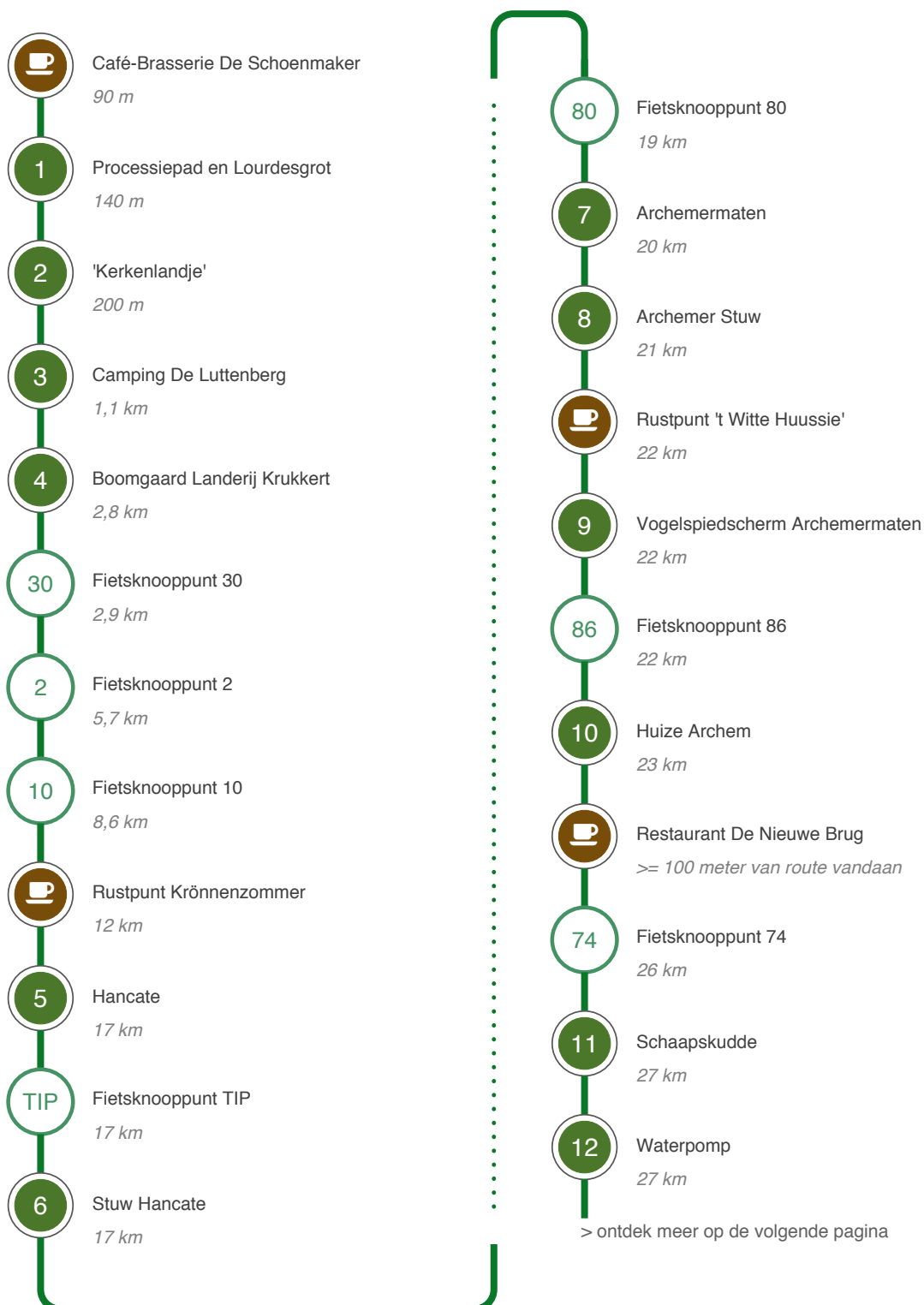
Natuurlijk Luttenberg

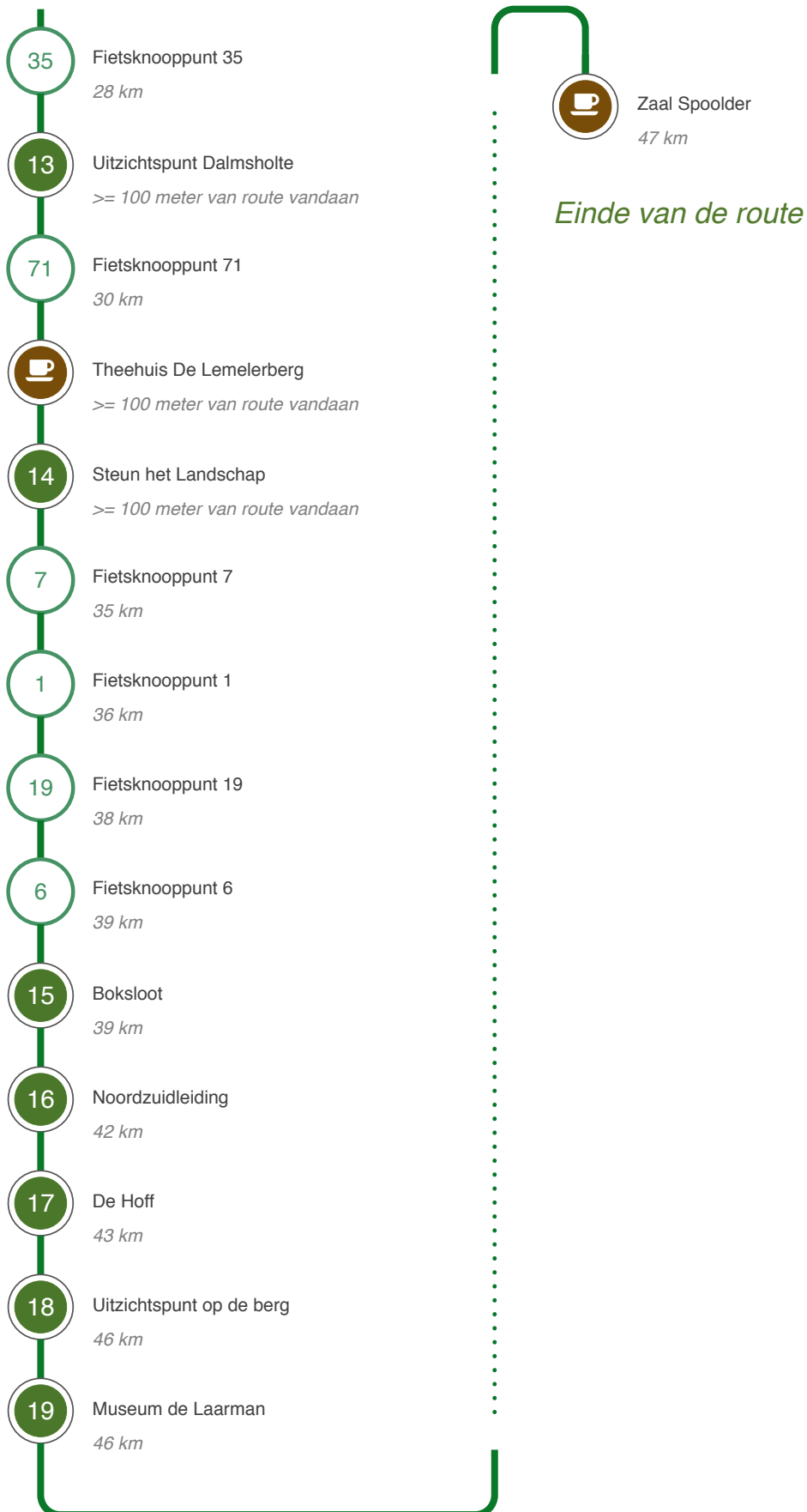
Luttenberg-door berg en dal

Hoe kom ik bij het startpunt?

Startpunt is bij gemeenschapscentrum Elckerlyc, Butzelaarstraat 22, 8105 AR Luttenberg. Hier bevindt zich ook de TOP (toeristisch overstappunt). Er is voldoende parkeerplaats aanwezig.

Vervolg route

Luttenberg-door berg en dal

47 km

Café-Brasserie De Schoenmaker

Midden in de Parel van Salland vind u in het dorpje Luttenberg café-brasserie De Schoenmaker. De Schoenmaker is een familiebedrijf van meer dan een halve eeuw oud. In het voorgedeelte van het café vindt u de Brasserie. In een sfeervolle ambiance kunt u van een zeer gevarieerde kaart genieten, geserveerd in ruime porties. Komt u dus gerust eens aan tijdens een wandel- of fietstocht en geniet van de gastvrijheid.

<http://www.cafedeschoenmaker.nl>

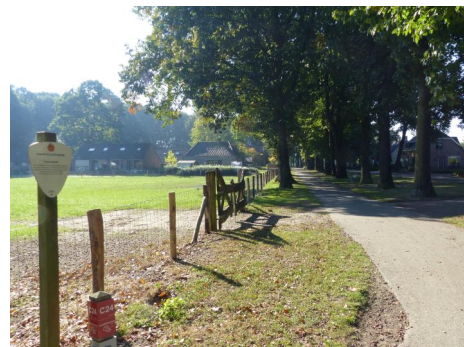
<http://www.cafedeschoenmaker.nl/> (Cafe de Schoenmaker)

1

Processiepad en Lourdesgrot

Processiepad en Lourdesgrot

Het processiepad loopt rondom het kerkenlandje.

In 1914 werd de grot voor Onze Lieve Vrouw van Lourdes gebouwd. De verlichting werd aangebracht uit dankbaarheid voor de behouden terugkeer van 20 jongemannen, die tijdens de politionele acties naar het voormalige Nederlands Indië waren uitgezonden. Tussen 1973 en 1976 werd de grot gerestaureerd.

2

'Kerkenlandje'

Kerkenlandje

Het 'kerkenlandje' ligt centraal in het dorp en hoort bij de kerk. Het biedt een rustige aanblik en op het processiepad rondom het landje kun je heerlijk wandelen.

Feestweide

In de zomer wordt hier het jaarlijkse 'Luttenbergsfeest' gehouden. Dan wordt het omgetoverd tot feestweide. Als na vier dagen feest de rust is weergekeerd, kunnen de koeien er weer grazen.

3

Camping De Luttenberg

Vakantiepark De Luttenberg

Aan de voet van de Luttenberg op de Sallandse Heuvelrug in Overijssel ligt gemoedelijk vakantiepark De Luttenberg. Hier is het tot in de puntjes geregeld: alles staat klaar voor een zorgeloze vakantie met het hele gezin.

<https://www.luttenberg.nl/> (vakantiepark De Luttenberg)

5-sterren Vakantiepark de Luttenberg is landelijk en aan een bosrand gelegen. Ons

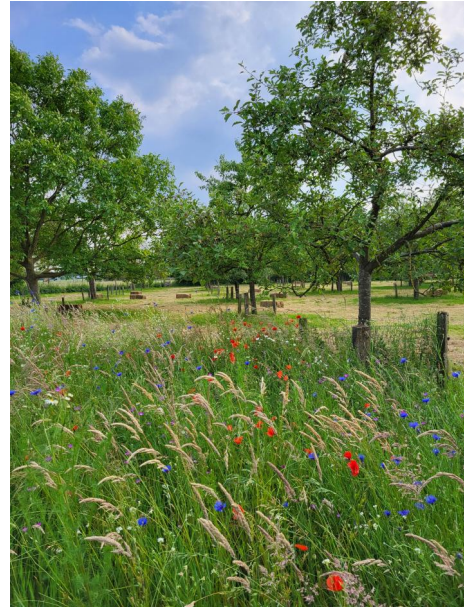
kleinschalige vakantiepark beschikt over een binnen- én buitenzwembad, diverse speelvoorzieningen en een gezellige Brasserie. Voor jong en oud is er van alles te beleven en er is zelfs wellness aanwezig!

De Luttenberg ligt vanuit de mooie ligging in Overijssel, dichtbij de steden Deventer, Zwolle, Almelo, maar ook vlakbij het gezellige Ommen, Raalte, Nijverdal en Hellendoorn. Een kampeervakantie, een glampingvakantie of juist een vakantie in een accommodatie? Het kan allemaal!

Boomgaard Landerij Krukkert

Boomgaard Landerij Krukkert

In 2003 is deze boomgaard opnieuw aangelegd. Er staan 40 oud-Hollandse rassen hoogstamfruitbomen waaronder appel-, peren-, pruimen- en kersenbomen en ook een notenboom. Er is een picknickplek ingericht waar je lekker even kunt genieten van het uitzicht.

De boomgaard is een mooie plek met authentieke bomen. Wanneer het fruit rijp is, wordt het hier te koop aangeboden. Ook is er dan eigengemaakt appelsap te koop.

Rustpunt Krönnenzommer

Natuurhuus Kronnenzommer is een rustpunt. U kunt hier nu ook terecht voor een kopje koffie, gebruikmaken van het toilet en informatie vinden over de omgeving. Ook kunt u hier uw e-bike opladen of uw band plakken. Een ontspannende pleisterplaats op uw route!

<https://www.zorgaccent.nl/wonen-met-zorg/na-tuurhuus-kronnenzommer/rustpunt-op-natuurhuus-kronnenzommer/> (Rustpunt Kronnenzommer)

5

Hancate

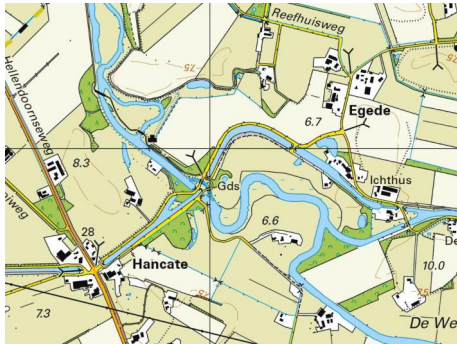
Vistrap

De Regge wordt bij de stuw van Hancate via een duiker onder het hoger liggende Overijssels Kanaal geleid. Bij het aanleggen van de vistrap is een deel van het kanaal verdwenen.

Het water van het kanaal wordt nu via een duiker onder de vistrap geleid. Meer uitleg op het informatiepaneel van Waterschap Regge en Dinkel. Het Overijssels Kanaal, dat Zwolle en Deventer verbond met Twente, werd in 1855 geopend en in 1964 voor de scheepvaart gesloten.

Stuw Hancate

Stuw Hancate

Bij Hancate kruist de Regge het Overijssels kanaal van Zwolle naar Almelo. Dit kanaal werd in 1855 gegraven om een betere scheepvaartverbinding te maken tussen Twente en het westen van de provincie.

Patroon

Omdat de twee waterwegen elkaar kruisten was het nodig om hier een stuw te bouwen om te voorkomen dat de Midden-Regge zou leeglopen in het kanaal. Hierdoor ontstond er een ingewikkeld patroon van waterlopen met oude beddingen en meanders. Het kanaal werd in 1964 gesloten voor de scheepvaart.

Waterafvoer

Schepen voeren liever en sneller over de Twentekanalen. Het kanaal bleef als waterafvoerkanaal in gebruik. Op verschillende plekken zijn de oude schutsluizen nog herkenbaar. Langs het in onbruik geraakte kanaal is bij Hancate een prachtig 'nieuw' plekje in een eeuwenoud landschap ontstaan.

Vistrap

Om de Regge vanaf de Boven-Regge stroomopwaarts toegankelijk te maken voor vissen is bij Hancate een vistrap gemaakt. Niet alleen fijn voor vissen, maar ook voor mensen: vissers, kinderen, wandelaars.. Bewegend water trekt altijd!

Archemermaten

Archemermaten

Dit gebied gelegen tussen de Lemelerberg en de Regge is voor een deel vrijgemaakt voor natuur binnen de Landinrichting Den Ham-Lemele. De eerste inrichtingswerken zijn ook uitgevoerd binnen deze landinrichting. Oude meanders werden opgezocht en weer uitgegraven.

De inrichting van het hele gebied dat geleidelijk was gegroeid tot meer dan 70

hectare is uitgevoerd als klimaatbuffer. Door het ministerie van I&M werden gelden vrijgespeeld om delen van Nederland klimaat'proof' te maken met aandacht water, natuur, landbouwstructuurverbetering en recreatie.

De kades zijn weggehaald zodat de rivier vrij kan meanderen, er is volop natuurontwikkeling binnen het gebied, er is geschoven met landbouwgrond en er zijn prachtige fietspaden aangelegd. Al fietsend zie je in westelijke richting de Lemelerberg aan de horizon opdoemen.

8

Archemer Stuw

Archemer Stuw

De Archemer stuw met vistrappen ligt bij de monding van de Linderbeek. De vistrap was in 1989 de eerste die Waterschap Regge en Dinkel in de Regge realiseerde. De aanleg van vistrappen werd pas zinvol door de sterk verbeterde waterkwaliteit in de jaren tachtig.

Rustpunt 't Witte Huussie'

Een rustpunt (herkenbaar aan het bord RUST.nu) tref je aan op een particulier erf langs een wandel of fietsroute. Wat tref je aan bij een rustpunt: drankjes naar keuze, versnapering en koffie/thee. Toilet (niet altijd aanwezig) en/of een oplaadpunt voor de E-bike. Let ook op de mooie Hampshire Down schapen die hier in het weilje staan!

www.

RUST

http://www.rustpunt.nu/poi/?p_id=730/ (Rustpunt in Archem)

Vogelspiedscherm Archemermaten

Vogelspiedscherm Archemermaten

Aan het einde van het zandpad staat aan de rechterkant een vogelspiedscherm. Gluur hier even door de gaten en dan ziet u bijvoorbeeld het ooievaarsnest waar sinds 2011 wordt gebroed.

Knobbelzwanen

Dit natuurgebied 'Archemermaten' is erg drassig. In de plassen zijn regelmatig knobbelzwanen, ganzen, eenden en (zilver)reigers te zien. Ook vogels als de grauwe klauwier, gele kwikstaart en oeverzwaluw voelen zich hier thuis.

Overstromen

De rivier de Regge heeft in 2012 weer haar oude loop teruggekregen. Bij hoog water mag de rivier overstromen zodat het natuurgebied hier onder water komt te staan. Zo dient het als tijdelijke waterberging.

10

Huize Archem

Huize Archem

Vanuit de bocht zie je een aantal pachtboerderijen van Landgoed Archem. Vanaf hier kun je ook door de bossen heen een statig huis zien: Huize Archem. Het oorspronkelijke huis dateert vermoedelijk uit de 17e eeuw.

Herbouwd

In 1925 is het huis herbouwd. De familie Van der Wijck is eigenaar van Huize Archem. Jonkheer van Wijck woont in Londen maar verblijft hier af en toe.

Leeuwen

Het goed verborgen 'kasteel' is helaas niet toegankelijk voor publiek. Het gras en de buxushagen zijn keurig verzorgd en het huis van de familie heeft de eeuwen goed getrotseerd. Twee stenen leeuwen bewaken de ingang.

Restaurant De Nieuwe Brug

Welkom voor een kop koffie/thee met huisgemaakte appeltaart en/of een heerlijk (streek)product. Ook is er op deze historische plek zeer interessante geschiedenis geschreven. Informatiepaneel op de parkeerplaats.

<http://www.denieuwebrugommen.nl/>
(Restaurant De Nieuwe Brug)

Schaapskudde

Veluwse heideschape

De schape van de kudde op de Lemelerberg zijn Veluwse heideschape. Dit is een zeldzaam huisdierras, waar maar een aantal kuddes van bestaan in Nederland. Ze zorgen onderling voor de instandhouding van het ras. De schaapskooi hier vlakbij, is in de winter hun thuisbasis.

Goed uitgerust

De Veluwse heideschape doen het prima op de schrale heide. Ze eten de grassen en de jonge boompjes zodat de heide meer ruimte krijgt. Ook zorgen ze voor verjonging van de heide. Foto onder: schaapskudde met herder op de top van de Archemerberg.

In de schaapskooi

In de wintermaanden verblijft de schaapskudde van Landschap Overijssel in de schaapskooi. De oeien en hun lammetjes blijven tot en met maart in en rond de kooi. De lammetjes worden al in februari in de warme kooi geboren.

12

Waterpomp

Drinkplaats voor de paarden

De Stichting Hippisch Toerisme Nederland heeft hier een bijzondere waterpomp geplaatst. Op deze plek kunnen de paarden hun dorst lessen en even rusten. Op de Lemelerberg zit het grondwater nogal diep en er is geen elektriciteit. Vandaar dat de Stichting zocht naar een mechanische pomp.

Afrika

Die werd gevonden in Afrika. De pomp op de Lemelerberg bij de schuilhut en paddock - het omheinde stukje voor de paarden - is een Volanta pomp, gemaakt door de firma Jansen-Venneboer in Wijhe.

Brandweerood

De originele uitvoering van de pomp is brandweerood. Voor de plaatsing in een Nederlands bos, is deze pomp groen geverfd. De pomp is oersterk en bijna onderhoudsvrij.

Water voor iedereen

De pomp voorziet niet alleen de paarden van water. Ook passerende wandelaars, joggers, en honden drinken van het water. Tijdens hele hete zomers zelfs ook de schapen van de kudde en vogels en insecten. Op de ruwe rand van de trog drinken de bijen van het water dat daar blijft staan.

Uitzichtspunt Dalmsholte

Uitzichtspunt Dalmsholte

In de maand augustus word je naar de toegang tot het uitzichtpunt niet alleen beloofd met een prachtige paarse deken van bloeiende struikheide, maar ook een riant zicht naar Dalmsholte (rechtuit).

Geschiedenis Dalmsholte

Dalmsholte is een buurtschap in de gemeenten Dalfsen en Ommen en was tot eind 19e eeuw een groot aureool woeste grond. De onherbergzaamheid van het gebied speelt in diverse sagen, oude volksvertellingen, een rol.

[https://www.mijnstadmijndorp.nl/search?f\[0\]=contains_images%3Ayes](https://www.mijnstadmijndorp.nl/search?f[0]=contains_images%3Ayes) (Lees meer...)

Theehuis De Lemelerberg

Theehuis De Lemelerberg met huisgemaakte appeltaart. Adres: Kerkweg 32, Lemele. Openingstijden: zie website.

<https://de-lemelerberg.nl> (Website Theehuis Lemelerberg)

Steun het Landschap

Landschap Overijssel

Je bent op deze route te gast op terrein van Landschap Overijssel. Landschap Overijssel beschermt, beheert en ontwikkelt natuur & landschap met kwaliteit voor mens, plant en dier zodat het er goed leven is.

Steun schapen & landschap

De schapen op de Lemelerberg voorkomen dat de heide dichtgroeit met bomen. Het zijn flinke grazers en daarmee helpen ze vergrassing van de heide tegen te gaan. Ze stimuleren de ontwikkeling van en variatie op de heide, verspreiden zaden en zorgen voor natuurlijke bemesting.

Steun Landschap Overijssel

Landschap Overijssel zorgt voor bescherming van natuur en landschap, o.a. door de inzet van de schaapskudde. Wil je ons werk steunen? Word dan donateur. Dat kan al vanaf € 24,- per jaar.

<https://www.landschapoverijssel.nl/financiele-steun/word-donateur> (Meer weten?)

Boksloot

Boksloot

De naam Boksloot komt van de vroegere Boksloot, gegraven in 1863/64, die zich nog in het bos bevindt. Die Boksloot werd gebruikt als aanvoerroute van goederen, die in de streek affrek vonden: turf en meststoffen, eerst 'stads mest' uit Zwolle en Deventer, later kunstmest.

De goederen werden op een bok geladen, een vaartuig met platte bodem, dus met

weinig diepgang, dat door een paard werd getrokken. Dit gebied vormt de ecologische verbindingzone tussen Haarle/Hellendoorn en Lemele. De boksloot is een ideaal gebied voor allerlei watervogels.

Noordzuidleiding

Natuurherstel

Deze waterloop stroomt over een lengte van ruim 6 km door het Sallandse landschap tussen Luttenberg en het Overijssels kanaal. Waterschap Groot Salland heeft in 2015 aan natuurherstel gedaan door de bedding van de waterloop ondieper te maken en 1 oever te verflauwen.

Water vasthouden

Daarnaast is er ruimte gemaakt om het water langer vast te houden (retentie). Ook zijn de stuwen zo gemaakt dat de vissen kunnen passeren. De noordzuidleiding bevindt zich zo'n 300 meter verderop.

De Hoff

De Hoff te Luttenberg

De Hoff te Luttenberg wordt in 1318 genoemd, maar is waarschijnlijk veel ouder (1100). Eigenaar was de bisschop van Utrecht, die nog 3 grote boerderijen in de omgeving bezat. Kleine boeren moesten jaarlijks 10% van de akkerbouwproducten afleveren bij de Hoff. Het Spyckerhuys diende als opslag.

De Hoff is in de 17e eeuw verbouwd als havezathe / jachthuis van de adellijke familie van Ittersum. Het is nu een Rijksmonument en een van de oudste gebouwen van gemeente Raalte. Eigenaar is de Amerikaanse familie Morefield-Kramer.

Uitzichtspunt op de berg

Uitzicht vanaf de Luttenberg

Vanaf het hoogste punt op de Bergweg heb je een geweldig mooi uitzicht over de omgeving. Over de weilanden zie je in de verte de Hellendoornse berg, de Nijverdalse berg, de Holterberg en de Haarlerberg. Allemaal onderdeel van de Sallandse Heuvelrug. Bij helder weer kun je de Palthe-toren zien.

Reeën en vogels

Langs de Bergweg zie je houtwallen, de ideale schuilplaats voor reeën. Veel vogels vinden hier een broedplaats. De geelgors zingt het hoogste lied. Op rikkepalen zitten buizerds. Op de akkers, eigendom van Landschap Overijssel, bloeien 's zomers klaprozen, korenbloemen en kamille tussen het koren.

Museum de Laarman

Museum de Laarman

Bij museum de Laarman kun je van alles beleven rond het thema van voedselproductie voor zowel mens als dier. In deze voormalige veevoederfabriek zie je niet alleen oude landbouwmachines, maar ook computersimulaties plus informatie over de geschiedenis van groenten, koe & melk en nog veel meer.

<http://www.delaarman.nl> (museum de Laarman)

Zaal Spoolder

Spoolder is gelegen in het gezellige Sallandse dorp Luttenberg. Het is een begrip in de regio als het gaat om bruiloften, vergaderingen en familie- en bedrijfsfeesten. Gastvrijheid en service staan centraal. Er is een gezellig bruin café dat voor de woensdagen geboekt kan worden. Bovendien hebben ze 's zomers de beschikking over een heerlijk terras.

<http://www.zaalspoolder.nl> (Zaal Spoolder)

